

עושר, בועטין בו. שנאמר: וישמן ישורון ויבעט, [ר"ח].⁽¹⁸⁾

שנינו במשנה: רבי שמעון בן מנסיא אומר: אי זה הוא מעוות לא יוכל לתקון, זה הבא על הערוה והוליד ממנה ממזר:

ודייקנן: הוליד ממזר אין, אכן אין לו תקנה בתשובה. אבל הבא על אשת איש ולא הוליד, אלא רק גרם לאוסרה על בעלה, לא נאמר עליו שאין לו תקנה.

והא תניא לא כן: רבי שמעון בן מנסיא אומר: גונב אדם, אפשר שיחזיר גנבו ויתקן, גוזל אדם, אפשר שיחזיר גזלו ויתקן, אבל הבא על אשת איש ואסרה לבעלה – נטרד מן העולם וחלך לו, אין לו עוד תשובה, לפי שעשה דבר שאין לו רפואה.

רבי שמעון בן יוחי אומר: אין אומר אדם למשרתיו: "בקרו גמל זה" או "בקרו חזיר זה" לקרבן, שמא נפל בו מום, ונתקלקל. כיון שאלו, מתחילתם אינם ראויים לקרבן. כלומר: מי שהוא מעוות ומקולקל מתחלתו אין זה "מעוות" לא יוכל לתקון.

אלא כך אומר: בקרו טלה! שהטלה כשר לקרבן, ולכן יש לבקרו אם יש בו מום ונתקלקל.

כלומר: העוות והקלקול שייך רק במי שהיה טוב מתחלתו, ונתקלקל.

ואי זה ה"מעוות" שאינו יכול לתקון: זה תלמיד חכם שפירש מן התורה.

רבי יהודה בן לקיש אמר: כל תלמיד חכם שפירש מן התורה, עליו הכתוב אומר: בצפור נודדת מן קנה כן איש נודד ממקומו.

ואומר: מזה מצאו אבותיכם בי עול, כי רחקו מעליי.

הרי למדנו כי לדעת רבי שמעון בן מנסיא אפילו אם רק אסרה על בעלה ולא הוליד ממנה ממזר אין לו תקנה בתשובה.

ומשנינן: לא קשיא:

כאן – שאמרנו: לא הוליד ממנה יש לו תקנה – מיירי בבא על אחותו, שהיא אמנם ערוה עליו, אך היא פנויה, שאינה נאסרת על שום אדם בביאתו.

כאן – שאמרנו: אפילו לא הוליד ממנה אין לו תקנה – בבא על אשת איש הנאסרת על בעלה.

ואי בעית אימא, הא והא באשת איש, ולא קשיא:

כאן – שאמרנו: לא הוליד ממנה יש לו תקנה –

העוני, כלומר: צרפתיך על ידי "ולא בכסף" שלא יהיה להם עשירות, שבכל מקום נקראת העשירות על שם הכסף.

18. בספר עץ יוסף הקשה בשם ספר קול יעקב: הרי יותר היה לו לדמותו לתכשיט כסף וזהב.

וביאר, שתכשיט כסף וזהב נאה הוא מצד עצמו, מה שאין כן רצועה אדומה אינה נאה בעצמותה, והיופי הוא בשילוב שבין הרצועה האדומה ובין הסוס הלבן, וכן הוא העניות וישראל.